

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 21Co/10/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8015898085
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 11. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Antónia Kandrává
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2015:8015898085.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Antónie Kandrávej a členov senátu JUDr. Elišky Wagshalovej a JUDr. Michala Boroňa v právnej veci žalobkyne: C. R., nar. XX.XX.XXXX, bytom K. D. XX, XXX XX, zast. JUDr. Igorom Šafrankom, advokátom so sídlom ul. Sovietskych hrdinov č. 163/66, Svidník proti žalovanému: Consumer Finance Holding, a.s., Hlavné námestie 12, 060 01 Kežmarok, IČO: 35 923 130, zast. Beňo & partners advokátska kancelária, s.r.o., Nám. Sv. Egídia 93, 058 01 Poprad, v konaní o určenie úverovej zmluvy bez poplatkov a bez úrokov, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Prešov č.k. 17C/83/2014-47 zo dňa 01.10.2014 takto jednohlasne

rozhodol:

I. P o t v r d z u j e sa rozsudok

II. Náhrada trov odvolacieho konania sa účastníkom nepriznáva.

o d ô v o d n e n i e :

Okresný súd Prešov (ďalej len „prvostupňový súd“) napadnutým rozsudkom určil, že úver podľa zmluvy o poskytnutí pôžičky č. 50 122 44 je bezúročný a bez poplatkov. Žalovanému uložil povinnosť nahradiť žalobkyňi trovy konania, ktoré predstavujú náklady právneho zastúpenia vo výške 356,21 Eur priamo na účet právneho zástupcu žalobkyne do 3 dni od právoplatnosti rozsudku a zaplatiť súdny poplatok štátu na účet Okresného súdu Prešov vo výške 99,58 Eur do 3 dni od právoplatnosti rozsudku.

Prvostupňový súd mal v predmetnej právnej veci za preukázané že, žalobkyňa a žalovaný dňa 16.02.2012 uzatvorili zmluvu o poskytnutí pôžičky, na základe ktorej žalovaný schválil v prospech žalobkyne ako dlžníčky pôžičku vo výške 1.811,53 Eur, ktorú mala splácať v splátkach po 48,44 Eur mesačne v počte splátok 90 s termínom splatnosti 8/2009, RPMN 32 %, ročná úroková sadzba 32 %, priemerná hodnota RPMN bez označenia, celková suma pôžičky 4.359,60 Eur a celkové náklady spotrebiteľa 2.548,07 Eur.

Prijal záver, že priemerná hodnota ročnej úrokovej sadzby je náležitosť, ktorá je vymedzená okrem písomnej formy podľa § 9 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z.z. a nesplnenie tejto náležitosti nesie následok, že úver podľa § 11 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z.z. sa považuje za bezúročný a bez poplatkov. Prvostupňový súd sa nestotožnil s tvrdením žalovaného, že úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov, ak nie sú splnené kumulatívne všetky 4 podmienky podľa písm. a) - d). Uviedol, že ustanovenie § 11 je transpozíciou všeobecnej požiadavky Smernice na stanovenie účinných, primeraných a odrádzajúcich sankcií a ma motivovať veriteľa a prinášať spotrebiteľovi prípadnú finančnú výhodu v prípade pochybenia spotrebiteľa a v súvislosti so znením § 11 ods.1 zákona č. 129/2010 Z.z. Prvostupňový súd mal za to, že nie je ani logicky možné kumulovať splnenie ako písomnej formy tak aj neuvedenie obligatórných náležitostí v zmluve, aby došlo k realizácii odrádzajúcich sankcií

voči veriteľovi ako silnejšej zmluvnej strane. Dodal, že predmetná zmluva nespĺňa ani ďalšiu náležitosť podľa § 9 ods. 2 písm. k) keď neuvádza termíny splátok, istiny, úrokov a iných poplatkov ako ďalší dôvod bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru.

Z uvedených dôvodov vyhovel žalobe a určil, že predmetná Zmluva o pôžičke je bezúročná a bez poplatkov ako dôsledok nesplnenia povinnosti žalovaného ako veriteľa, príp. jeho pochybenia, čo je účelom a zmyslom Zákona č. 129/2010 Z.z..

Rozhodnutie právne odôvodnil ust. § 52 ods. 1 až 4, § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka, § 9 ods. 1, 2 písm. a) - y), § 11 ods. 1 písm. a) - e), ods. 2 zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov.

O trovách konania rozhodol prvostupňový súd podľa ust. § 142 ods.1 O.s.p.. V danej právnej veci bola žalobkyňa plne úspešná a preto je patri náhradu o cene vynaložených trov konania, ktoré predstavujú trovy právneho zastúpenia vyčíslené podľa vyhlášky MS SR č. 655/2004 Z.z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb za jeden úkon právnej služby 61,87 Eur a 8,04 Eur režijný paušál podľa § 10 ods. 1, § 13a ods. 1 písm. a), c) a d) za 4 úkony právnej pomoci : prevzatie a príprava zastúpenia, písomná žaloba, písomne vyjadrenie zo dňa 16.07.2014 a zastúpenie na pojednávaní dňa 01.10.2014, spolu 279,64 Eur, ďalej priznal právnomu zástupcovi žalobkyne náklady za použitie motorového vozidla vo výške 6,48 Eur, náhradu za premeškaný čas za 4 polhodiny vo výške 10,72 Eur, teda trovy celkom 296,84 Eur + 20 % DPH 59,37, spolu 351,21 Eur, ktoré je povinný uhradiť žalovaný priamo na účet právneho zástupcu žalobkyne do 3 dni od právoplatnosti rozsudku.

Proti tomuto rozsudku podal v zákonnej lehote odvolanie žalovaný. V odvolaní uviedol, že prvostupňový súd nesprávne zistil skutkový stav, resp. dospel k zmätočným skutkovým zisteniam. Mal za to, že prvostupňový súd neskúmal čo je skutočným zámerom žalobkyne a v rozpore s jej vyjadrením rozhodol o určení bezúročnosti a bez poplatkovosti úveru. Nesprávne právne posúdenie spočívalo v závere, že nie je možné kumulovať splnenie podmienok písomnej formy a neuvedenia obligatórnych náležitosti v zmluve, hoci je ich kumulácia jednoznačne uvedená v § 11 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch. Mal za to, že na naplnenie skutkovej podstaty uvedenej v § 11 ods. 1 písm. a) je potrebné, aby zmluva o spotrebiteľskom úvere nemala písomnú formu a zároveň neobsahovala náležitosti § 9 ods. 2 písm. a) až k), r) a y) a § 10 ods. 1. Samotná skutočnosť, že zmluva o pôžičke neobsahuje údaj o priemernej RPMN nespôsobí bez toho, aby nebola splnená kumulatívne aj druhá podmienka (zmluva spotrebiteľskom úvere nemá písomnú formu) skutočnosť, že by mal byť spotrebiteľsky úver poskytnutý na základe Zmluvy o pôžičke bezúročný a bez poplatkov. Zároveň konštatoval, že prvostupňový súd dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam, ak uviedol, že v zmluve o pôžičke nie sú uvedené termíny splátok úveru, keďže tie sa nachádzajú vo Všeobecných obchodných podmienkach, ktoré sú neoddeliteľnou súčasťou zmluvy o pôžičke.

Navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zmenil, žalobu zamietol a zaviazal žalobkyňu na náhradu trov konania.

K podanému odvolaniu žalovaného sa nevyjadřila žalobkyňa.

Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) preskúmal odvolaním napadnutý rozsudok prvostupňového súdu z dôvodov uvedených v odvolaní (§ 212 ods. 1 O.s.p.) bez nariadenia pojednávania (§ 214 O.s.p.) a potom ako bolo oznámenie o verejnom vyhlásení rozsudku vyvesené na úradnej tabuli súdu a na webovej stránke Krajského súdu v Prešove najmenej 5 dní vopred rozsudok verejne vyhlásil (§ 156 ods. 1, 3 O.s.p.) a dospel k záveru, že napadnutý rozsudok je vecne správny (§ 219 ods. 1 O.s.p.).

Odvolací súd sa v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozsudku (§ 219 ods. 2). V súvislosti s odvolacími námietkami odvolací súd dodáva.

V predmetnej veci nie je sporné, že účastníci konania uzatvorili zmluvu ako zmluvu spotrebiteľskú s poukazom na podmienky, za akých bola zmluva uzatvorená s poukazom na ust. § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka. V danom prípade ide o zmluvu formulárovú, individuálne nedojednanú a súd rozhodujúci spotrebiteľský právny vzťah má povinnosť prihliadať na neprijateľné podmienky z úradnej

povinnosti (§ 153 ods. 3 O. s. p. v spojení s ust. § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka). V danom prípade ide o úverovú zmluvu uzatvorenú v zmysle § 497 a nasl. Obchodného zákonníka. Keďže zmluva bola uzatvorená medzi spotrebiteľom a dodávateľom, ide zároveň o spotrebiteľský úver v zmysle ust. § 1 ods. 2, § 2 písm. a) a b) zákona č. 129/2010 Z. z.

Podľa § 11 ods. 1 písm. a/ zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov účinného ku dňu 03.02.2012, poskytnutý spotrebiteľský úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov, ak zmluva o spotrebiteľskom úvere nemá písomnú formu podľa § 9 ods. 1 a neobsahuje náležitosti podľa § 9 ods. 2 písm. a/ až k/, r/ a y/ a § 10 ods. 1.

Výklad a aplikácia ust. § 11 citovaného zákona musí byť v súlade so zmyslom a účelom citovaného zákona. Tým, že zákonné dodržanie iba niektorých obsahových náležitostí zmluvy, ako aj písomnej formy postihuje neplatnosťou, robí z týchto náležitostí nevyhnutné podstatné obsahové náležitosti zmluvy. Predpísaná písomná forma musí byť zachovaná vo vzťahu k esenciálnym, teda podstatným obsahovým náležitostiam zo zmluvy vyplývajúcimi jednak z ust. § 497 Obchodného zákonníka a jednak vo vzťahu k tým náležitostiam, ktoré sú vymenované v § 9 ods. 2 citovaného zákona a zároveň aj v § 11 ods. 1 písm. a) citovaného zákona. Pokiaľ zmluva uzavretá medzi účastníkmi niektorú z náležitostí vymenovaných v ust. § 11 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z. z. neobsahuje, nie je zároveň vo vzťahu k tejto náležitosti zachovaná písomná forma a poskytnutý úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov. Uvedený výklad zodpovedá zmyslu a účelu Zákona č. 129/2010 Z. z..

V tejto súvislosti je potrebné poukázať aj na ust. § 54 ods. 2 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého v pochybnostiach o obsahu spotrebiteľských zmlúv platí výklad, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší. Tento výklad dopadá aj na zmluvu o spotrebiteľskom úvere v zmysle citovaného zákona s poukazom na § 1 ods. 8 Zákona č. 129/2010 Z.z., kde je vyjadrená subsidiarita Občianskeho zákonníka, ako aj subsidiarita osobitných predpisov. Podstatou spotrebiteľskej ochrany je, že sa spotrebiteľ ocitá vo faktickom nerovnom postavení s profesionálnym dodávateľom, a to s ohľadom na okolnosti, za ktorých dochádza ku kontraktácii, vzhľadom na väčšiu profesionálnu skúsenosť predávajúceho dodávateľa, lepšiu znalosť práva a lepšiu dostupnosť právnych služieb a konečne možnosť stanovovať zmluvné podmienky jednostranne cestou formulárových zmlúv. Pre takéto vzťahy je charakteristické, že podnet k zmluvnému rokovaniu pochádza spravidla od dodávateľa, pričom spotrebiteľ nie je na zmluvné dojednanie pripravený, pri kontraktácii je využívaný moment prekvapenia a neskúsenosť spotrebiteľa. Spoločným znakom právnej úpravy spotrebiteľských zmlúv je snaha cestou práva vyrovnať túto faktickú nerovnosť, a to formou obmedzenia autonómie vôle. Autonómia vôle, ktorá je elementárnou podmienkou fungovania materiálneho právneho štátu nie je úplne absolútna, ale je limitovaná v rámci spotrebiteľských vzťahov princípom ochrany slabšej strany (spotrebiteľa).

Práve z vyššie uvedeného dôvodu bol prijatý aj zákon č. 129/2010 Z. z. a ustanovil osobitné náležitosti spotrebiteľskej úverovej zmluvy tak, aby za účelom odstránenia vyššie uvedenej faktickej nerovnováhy bol spotrebiteľ účinným spôsobom informovaný o podmienkach spotrebiteľského úveru a vedel lepšie ako pri nespotebiteľskej úverovej zmluve posúdiť všetky právne dôsledky vyplývajúce pre neho z uzatvorenej úverovej zmluvy. Niektoré ustanovené náležitosti zákonodarca v prospech ochrany spotrebiteľa preferoval až do takej miery, že ich neuvedenie v písomnej forme sankcionoval bezúročnosťou a bezpoplatnosťou úveru ako sankciou pre dodávateľa, ktorý nerešpektuje zákon a tým spotrebiteľa vystavuje nerovnému postaveniu.

Pre správnosť rozhodnutia a záver súdu o tom, že úver je bezúročný a bez poplatkov bolo postačujúce, ak súd prvého stupňa zistil, že v predmetnej zmluve o spotrebiteľskom úvere chýba čo i len jedna z náležitostí vymenovaných v ods. 1 § 11 zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch v znení účinnom ku dňu 03.02.2012, pretože cit. zákon nepredpokladá kumulatívne nesplnenie všetkých zákonom predpísaných podmienok (náležitostí písomnej zmluvy) vymenovaných v ust. § 9 ods. 2, aby úver bolo možné považovať za bezúročný a bez poplatkov.

Podľa § 9 ods. 2 Zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľskom úvere okrem všeobecných náležitostí podľa Občianskeho zákonníka¹⁸⁾ musí obsahovať tieto náležitosti:

y/ priemernú hodnotu ročnej percentuálnej miery nákladov na príslušný spotrebiteľský úver platnú k dňu podpisu zmluvy o spotrebiteľskom úvere, zverejnenú podľa § 21 ods. 2 za príslušný kalendárny štvrtrok;

platnou priemernou hodnotou ročnej percentuálnej miery nákladov na príslušný spotrebiteľský úver pri zmluvách o spotrebiteľskom úvere uzatvorených do 15 kalendárnych dní po zverejnení priemernej hodnoty ročnej percentuálnej miery nákladov za príslušný kalendárny štvrťrok je priemerná hodnota ročnej percentuálnej miery nákladov na príslušný spotrebiteľský úver za predchádzajúci kalendárny štvrťrok.

Odvolací súd sa stotožňuje s názorom prvostupňového súdu, že zmluvu o spotrebiteľskom úvere, ktorá neobsahuje obligatórnu náležitosť priemernej hodnoty ročnej percentuálnej miery nákladov zverejnenej za príslušný kalendárny štvrťrok, je potrebné zo zákona považovať za bezúročnú a bez poplatkov. V predmetnom spore bolo vykonaným dokazovaním preukázané, že predmetná zmluva o revolvingovom úvere neobsahuje obligatórnu náležitosť spočívajúcu v uvedení priemernej hodnoty ročnej percentuálnej miery nákladov zverejnenej za príslušný kalendárny štvrťrok. Predložené dôkazy zo strany žalobcu priemernú hodnotu ročnej percentuálnej miery nákladov neobsahujú.

Hoci absencia určitého údaju o priemernej hodnote ročnej percentuálnej miery nákladov je sama osebe dostatočným dôvodom na zamietnutie návrhu navrhovateľa a uvedené závery súdu prvého stupňa sú dôvodom pre potvrdenie rozsudku súdu prvého stupňa, odvolací súd sa stotožňuje aj jeho názorom na nedostatok ďalších špeciálnych podstatných náležitostí zmluvy o spotrebiteľskom úvere, a to náležitostí upravených v § 9 ods. 2 písm. k) Zákona č. 129/2010 Z. z. účinného v čase uzatvorenia zmluvy.

Pod písmenom k) je upravená náležitosť „výška, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov, prípadné poradie, v ktorom sa budú splátky priradovať k jednotlivým nesplateným zostatkom s rôznymi úrokovými sadzbami spotrebiteľského úveru na účely jeho splatenia“. Táto náležitosť v predmetnej zmluve absentuje. Účelom tejto náležitosti je informovanie spotrebiteľa, aby vedel rozlíšiť, aká časť splátky. Účelom náležitosti ustanovenej v § 9 ods. 2 písm. k) Zákona č. 129/2010 Z.z. je, aby spotrebiteľ vedel rozlíšiť aká časť splátky bude použitá na istinu, úrok a ďalšie poplatky, čo mu tiež umožňuje zorientovať sa v danej situácii, pretože potom nie je dostatočne určité, akú časť istiny zaplatil, ako bude s jeho platbou naložené a akú časť úveru platí na úroky a ďalšie poplatky, teda odplatu pre žalobcu. Keďže v zmluve nie je náležite určené, v akej časti má byť započítaná splátka na istinu, v akej časti na úrok z istiny, alebo poplatku, spotrebiteľ by nemal vedomosť v akej časti má zaplatenú istinu (v akej časti ju veriteľ započítal na zaplatenie istiny) a v akej časti ostatné poplatky. Práve i z tohto dôvodu zákonodarca uvedené označil ako podstatnú náležitosť spotrebiteľskej zmluvy o úvere, bez ktorého uvedenia sa považuje úver za bezúročný a bez poplatkov.

Záver prvostupňového súdu o bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru je tak vecne správny.

Za situácie, keď všetky námietky odvolateľa sú neopodstatnené, odvolací súd potvrdil rozsudok, postupom podľa § 219 O. s. p..

O trovách odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa § 224 ods. 1 O.s.p. a § 142 ods. 1 O.s.p., podľa ktorého žalobca ako neúspešný účastník nemá právo na náhradu trov odvolacieho konania a úspešnému žalovanému žiadne preukázateľné trovy spojené s odvolacím konaním nevznikli, preto mu ich náhrada nebola priznaná.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.